

Introduktion

Velkommen til en introduktion til konfirmationsforberedelsen; en vigtig del af dit arbejde som præst! Her kan du finde erfaringer, tips, inspiration, ideer og overvejelser. Det er vigtigt, at du finder din stil; finder lige præcis den måde, du godt kan lide at have konfirmander på, sådan at det bliver autentisk for både konfirmanderne og dig. Som med så meget andet, skal man kysse nogle frøer, før man finder prinsen eller prinsessen, så jeg håber at kunne bidrage til frimodighed: Vi laver alle sammen fejl i konfirmationsforberedelsen, men vov at prøve nye ting af, også selvom der er en fare for at fejle. Det lærer du også af. Vis overbærenhed, ikke bare med konfirmanderne, men også med dig selv! Introduktionen er primært tænkt som en hjælp til dig, der står og skal i gang med at have konfirmander, men det er mit håb, at også andre kan få glæde af siden, og at den kan udbygges hen af vejen. Arbejdet med konfirmanderne er altid ”i proces”: Det er aldrig noget, du bliver færdig med, og det er, som det skal være!

Skulle du have spørgsmål eller kommentarer, er du velkommen til at skrive til mig på asar@km.dk

Hvem er jeg?

Jeg hedder Anna-Sofie Arendt og har været præst siden 2003. Jeg har derudover været religionspædagogisk konsulent og uddannelseskonsulent i Ribe Stift, og siden 2023 har jeg været religionspædagogisk konsulent for NY PRÆST i Haderslev Stift.

Siden 2012 har jeg beskæftiget mig med observation og vejledning af nye præster i forbindelse med konfirmationsforberedelsen, og siden 2018 har jeg været underviser på NY PRÆST i undervisning af konfirmander.

Jeg har altid været levende optaget af konfirmationsforberedelsen som et felt, hvor vi som præster både bliver udfordret og opbygget. Samtidig er konfirmationsforberedelsen i sin grund menighedsopbyggende, da mange undersøgelser kortlægger, hvordan mødet med præst og kirke i forbindelse med konfirmationen er afgørende for vores videre forhold til Folkekirken.

Formål

Inden du skal møde dine konfirmander første gang, er det vigtigt, at du gør dig klart, hvad formålet med din konfirmationsforberedelse er:

Hvad er det væsentligste, du gerne vil bidrage til, at konfirmanderne får med sig?

Hvad er det uopgivelige minimum du, fremfor alt andet, vil have frem i din forberedelse?

Hvad skal de huske, når alt andet er glemt?

Prøv at formulere et overordnet formål for forløbet, hvor du er så konkret som mulig, så du bliver klar over, hvad der driver din forberedelse: Det kunne f.eks. være

- Centrale Bibel-fortællinger, du gerne vil introducere konfirmanderne til
- Diakonale og/eller sociale aktiviteter, konfirmanderne skal være en del af
- At konfirmanderne kommer til at kende deres lokale kirke
- At konfirmanderne kommer til at arbejde med bestemte eksistentielle spørgsmål
- At konfirmanderne lærer Fadervor, Trosbekendelsen og forskellige salmer.

Det overordnede formål er dit rygstød i de kommende måneder:

Her formulerer du din vision for konfirmationsforberedelsen.

Som med mange andre visioner er det ikke sikkert, at den fuldt ud kan virkeliggøres, når du står ansigt til ansigt med et hold nye konfirmander, men det gør ikke det grundlæggende arbejde med formålsbeskrivelsen overflødig. Tværtimod er det med til at fastholde dig på, hvad det egentlig er, der er på spil.

Det er ikke muligt at undervise på en kvalificeret måde, hvis du ikke, inden du går i gang, har beskrevet for dig selv, og meget gerne også andre (kollegaer, kirke- og kulturmedarbejder, frivillige, din ægtefælle...hvem som helst, du kan udfolde din vision overfor, kan bruges!), hvad formålet er med din konfirmationsforberedelse.

Det er en stor hjælp at vide, hvad du vil, både i forhold til forberedelse af de enkelte lektioner, og i forhold til at være tydelig overfor konfirmanderne.

Du skal sætte retning for det skib, I er ombord i. Det kan godt være, at kompasset skal kalibreres undervejs, eller I lider midlertidigt skibbrud, men det er dig, der ved, hvor I skal hen!

Har du svært ved at lave et overordnet formål for hele konfirmationsforberedelsen, kan du begynde med at formulere dit formål for hver enkelt lektion (se "Opbygning af lektionen"); og ud af disse finde frem til, hvad der er vigtigst for dig at formidle. Faktorernes orden er ligegyldig, men det er vigtigt, at du gør dig overvejelser om, hvad du vil give konfirmanderne med fra jeres tid sammen.

Relationsopbygning eller kundskabsformidling?

Overskriften er, i bedste fald, en misforståelse, i værste fald en falsk dikotomi: Du kan ikke være sammen med dine konfirmander uden at indgå i en relation med dem.

Og du kan ikke lære dine konfirmander noget, hvis relationen ikke er god, for al læring foregår i relationer.

Det er altså ikke enten hygge eller hardcore Bibellæsning, men både-og!

I dit overordnede formål for konfirmationsforberedelsen vil jeg anbefale, at du arbejder bevidst med sammenhængen imellem det relationsopbyggende og det kundskabsformidlende.

Det forudsætter, at du er indstillet på at lære dine konfirmander at kende som mennesker og med-kristne:

Konfirmanderne befinder sig ikke i en eller anden "Tohu wa bohu"-tilstand, når de første gang træder ind over dørtrinnet til konfirmandlokalet. De er unge mennesker med oplevelser, erfaringer, tanker og ideer, og det er vigtigt at vise interessere sig for dem for at opbygge en god relation.

Samtidig skal du ikke være bange for at inddrage dig selv i forberedelsen; autenticitet er også at turde være personlig uden at blive privat. Du skal ikke bare lære konfirmanderne at kende; de skal også lære dig, deres præst, at kende.

Det er selvfølgelig en balance, man skal øve sig på: Fortæl gerne små selvoplevede anekdoter eller dine oplevelser i forhold til dagens tema, men lad være med at referere, i det uendelige, til "dengang jeg var på jeres alder", og "jeg kan godt huske, hvordan det er at være ung" etc.

Samvær, småsnak, bål i haven, fællesspisning, udflugter, at bruge tid til at lære konfirmanderne at kende og spørge ind til dem er også konfirmationsforberedelse.

Det er ikke spild af tid, inden vi kommer til den egentlige undervisning, men en realisering af kirkens fællesskab, der selvfølgelig også gælder konfirmanderne.

Det er afgørende med en god og tillidsfuld relation, og der skal sættes tid af til at opbygge den.

Den gode relation er forudsætning for det kundskabsformidlende, som i høj grad defineres af præsten selv, dog med anordningens ord for øje:

”Formålet (med konfirmationsforberedeslen red.) er at medvirke til at gøre børnene og de unge fortrolige med den kristne tros elementære indhold og folkekirkens gudstjeneste samt lære dem, hvad det vil sige at leve i en kristen tro og som en del af det kristne fællesskab.” (Anordning om børnekonfirmandundervisning og konfirmation, 2014)

Årsplan

Når du har fastlagt det overordnede formål (Forberedelsens ”hvad”) er det tid til at blive konkret og bevæge sig videre til konfirmationsforberedelsens hvordan:

Hvordan vil du fremme formålet i undervisningen?

Hvordan vil du få dit formål til at spille sammen med konfirmandernes livsverden?

Hvordan kan du formidle på en måde, der gør det relevant for konfirmandernes erfaringer og situation?

Hvordan vil du formidle dit formål i den enkelte lektion?

Udarbejd en årsplan, hvor dit formål kommer til udtryk.

Vær så konkret som mulig. Undgå ”fluffy” teologiske termer, som konfirmanderne ikke kender, og du ikke kan formidle i et enkelt og forståeligt sprog.

Eksempel:

At ville ”samtale med konfirmanderne om dåb” er ikke konkret, men at skrive tre forskellige ideer til, hvordan, du vil tale med konfirmanderne om dåb på er konkret:

1. Konfirmanderne medbringer et billede fra deres dåb til næste gang, og I taler sammen om de medbragte billeder, og hvad konfirmanderne forbinder med dåb.

2. Du laver en quiz og byt (se forklaring under Øvelser) omkring dåben, hvor konfirmanderne bliver konfronteret med en række påstande om dåben, der skal diskuteres:*

Man skal have dåbskjole på, når man bliver døbt.

Man får sit navn, når man bliver døbt.

Det er vigtigt at blive døbt, for her lover Gud at være med os altid.

Det er lige meget, om man er døbt, for Gud elsker alle mennesker.

Man kan ikke blive døbt, når man er over 50 år gammel.

Man kan ikke være medlem af kirken uden at være døbt.

Man bliver først rigtig kristen, når man bliver døbt.

Det er noget særligt vand, der er i døbefonten.

Barnedåb er en dårlig ide, fordi det lille barn ikke selv kan bestemme. – osv.

3. Konfirmanderne laver rollespil om dåben i kirken, hvor hver enkelt har en rolle at spille i dåbsfølget:

En er præst, en er gudmor, gudfar, dåbsforældre osv. Efter ritualen er gennemgået tales om: Hvad er det vigtigste, der sker i dåben? Er det bønnen for barnet, korstegnelsen, trosbekendelsen, Fadervor, Guds løfte eller noget helt andet, der har gjort mest indtryk.

Lav overskrifter og tidsangivelser i din årsplan, men giv også plads og tid til fleksibilitet: Der skal være tid til småsnak, tid til at gribe en aktuel bold i luften, eller tid til at gå en tur, hvis energien er lav.

Indsæt billede af den didaktiske trekant

Den didaktiske trekant kan måske hjælpe dig med at bevidstgøre, hvilke former for undervisningssituationer, du lægger op til i din årsplan:

Er det en indholdsorienteret vinkel; hvor du som præst er ”lærer” og formidler stoffet?

Er det en læringsorienteret vinkel; hvor konfirmanderne bringes i kontakt med stoffet gennem forskellige øvelser og opgaver, som du har planlagt? Her er din rolle mere at være facilitator end formidler?

Er det en samspilsorienteret vinkel, hvor relationen mellem konfirmand og præst er afgørende, mere end det egentligt kundskabsformidlende?

Sandsynligvis er der elementer af alle tre vinkler i din forberedelse, men i udarbejdelsen af din årsplan kan det være givende at blive bevidst om, hvornår du gør hvad for at skabe en bedre balance mellem forskellige tilgange og læringsformer.

Forældresamarbejde

Det er afgørende for en vellykket konfirmationsforberedelse, at du forsøger at etablere et godt og åbent samarbejde med forældrene.

Konfirmationsforberedelsen er, som udgangspunkt, et fælles projekt, hvor forældrene og du som præst står sammen om konfirmanderne og deres ønske om at blive konfirmeret.

Det betyder, at du har forskellige forventninger til konfirmandernes deltagelse i konfirmationsforberedelsen og i kirkens gudstjenester.

Hvad du forventer kommunikerer klart ud, inden konfirmationsforberedelsen går i gang, så både forældre og konfirmander ved, hvad de går ind til.

Eksempel:

Konfirmandforældrene støtter op om konfirmandernes fremmøde og aktive deltagelse i konfirmationsforberedelsen og deltagelse i gudstjenesterne.

Konfirmandforældre og konfirmander modtager alle vigtige datoer for konfirmationsforberedelsen så hurtigt som muligt, og helst før selve konfirmationsforberedelsen går i gang. Det understreges samtidig, at der er mødepligt, undtagen ved sygdom eller hvis andet er aftalt med forældrene.

Forældrene kontakter præsten, hvis der er særlige hensyn, der skal tages i forhold til deres barn; f.eks. angst-problematikker, ordblindhed, opmærksomhedsforstyrrelser, allergier o. lign.

Præsten kontakter forældrene, hvis der har været udfordringer med deres barn i undervisningen, dels for at orientere, dels for at man kan samarbejde om gode løsninger.

Forældrene prioriterer at deltage i forældremøde for konfirmandforældre.

Det er en god ide med et fysisk møde med konfirmanderne og deres forældre inden konfirmationsforberedelsen begynder, hvor I kan tale sammen om forventninger, datoer, særlige hensyn osv.

Dette kan f.eks. gøres ved en gudstjeneste med efterfølgende indskrivning af hver enkel konfirmand.

Det er godt at have set hver enkelt i øjnene, inden forberedelsen begynder. Her kan du evt. også tage billeder, så du kan øve dig på konfirmandernes navne.

Du kan dog ikke regne med, at alle konfirmander deltager i et sådant møde, og der vil givetvis være nogle, der ikke har fået alle datoer og forventninger noteret ned.

Der bør derfor følges op med skriftlig information pr. e-mail, hvor hovedpunkter og vigtige datoer fremgår. Husk at sende information ud til begge forældre ved delt forældremyndighed,

I løbet af konfirmationsforberedelsen kan det anbefales at lave nyhedsbreve til forældrene, dels for at orientere om, hvad der arbejdes med og ønsker om evt. forældreengagement ved f.eks. overnatning i kirken, praktisk hjælp, deltagelse i udflugt og lignende, men også for at holde linjen varm, så konfirmandforældrene ikke tøver med at kontakte kirken, hvis der er spørgsmål, der skal afklares i

forhold til konfirmanderne.

Forældresamarbejdet spiller en stadig større rolle i konfirmationsforberedelsen. Det er en ressource for dig som præst, hvis du kan formidle til forældrene, at de er dine medspillere i forbindelse med konfirmationsforberedelsen.

Forældrerollen er i dag en anden end for bare en generation siden, og de fleste forældre vil gerne orienteres og medinddrages.

Det er klart, at der også kan opstå konflikter med konfirmandforældre, men du kan afbøde mange af disse ved åben og tydelig kommunikation før og undervejs i konfirmationsforberedelsen.

Samarbejde med skolen/r

Samarbejdet med den eller de skoler, konfirmanderne går på, er vidt forskelligt fra sted til sted.

Overordnet kan det anbefales at aftale et møde med skolen/skolerne, hvor man aftaler alle datoer, så man, så vidt muligt, kan tage hensyn til hinanden i planlægningen.

De fleste af os har prøvet at stå med et amputeret konfirmand-hold, fordi der var ti på holdet, der skulle til skolens fodboldstævne. Det kan desværre ikke helt undgås, men ved at have en god dialog med skolen og være pro-aktiv og fleksibel i forhold til datoer, kan det det minimeres.

Det er også en god ide, hvis du har en kontakt-lærer på skolen, så du altid ved, hvem du skal henvende dig til med spørgsmål eller information.

Nogle præster har glæde af at kontakte skolen årligt og snakke med de kommende konfirmanders kontakt-lærere i forhold til klassens dynamik, grupperinger, styrker og svagheder. Det kan være en fordel at kunne forberede sig på forhånd, så man ved lidt om de mennesker, man skal stå overfor. Andre præster foretrækker at "overtage konfirmanderne ubeset", da de har en oplevelse af, at skolerummet og konfirmationsforberedelsen er to vidt forskellige sammenhænge, hvor konfirmanderne tilsvarende opfører sig vidt forskelligt. Det kan være en ulempe, hvis man ved alt for meget om konfirmanderne i skolesammenhæng, så man overtager erfaringer og vurderinger herfra, som ikke nødvendigvis gør sig gældende i konfirmand-regi.

Overgange og materialer

Forbered alle overgange og materialer inden hver lektion.

Skal konfirmanderne bruge en blyant og en Bibel, skal du ikke bruge tid på at stå med hovedet begravet i skabet og finde det frem i selve lektionen.

Det skaber uro og utryghed, når din opmærksomhed er et andet sted.

Læg alle materialer klar, enten på et bord hvorfra det nemt kan uddeles, eller på konfirmandens egen plads.

Overgange er potentielt farlige: Her opstår der typisk uro og distraktion. Det betyder ikke, at overgange skal undgås; det ville gøre konfirmationsforberedelsen meget ensformig og uinspirerende, men det betyder, at du skal være bevidst om overgangene i din undervisning, og om muligt forberede dem.

Uro og småsnak i overgangssituationerne er ikke noget problem, hvis du er bevidst om, hvordan du samler bolden op og hurtigt igen kan skabe fokus. Se evt. afsnittet om "Kommunikation".

Overgange kommer selvfølgelig naturligt mellem forskellige aktiviteter, når man går fra en

klassebaseret undervisning til en øvelse. Overgange kommer også ved andre afbrydelser eller forstyrrelser: Når fokus ryger, enten hos dig eller konfirmanderne, og der f.eks. stilles spørgsmål som: Hvornår er vi færdige? Hvornår skal vi lave noget andet?

Her er det en god ide at have forberedt forskellige standard-svar, der på en venlig, men bestemt måde genetablerer fokus eller alternativt glider over i en ny aktivitet.

Føles det svært at genetablere fokus og retning, kan det være en god ide at sende konfirmanderne ud på en kort walk-and-talk: Du kan, inden lektionen, have forberedt relevante spørgsmål til en walk-and-talk ud fra dagens tema, som kan anvendes, hvis det bliver nødvendigt.

Den lille, konstruktive pause giver både konfirmanderne og dig mulighed for at nulstille hjernen og fortsætte med ny energi.

Dagsorden

Skriv dagsorden på tavlen el. smartboard inden hver lektion.

Det sikrer struktur og forudsigelighed for både præst og konfirmander.

Gennemgå dagsordenen i overskrifter ved lektionens begyndelse.

Undervejs kan der henvises til den: Hvor er vi henne i dagsordenen?

Hvad er vi færdige med?

Hvad skal vi i gang med nu?

Hvor meget mangler vi, inden vi er færdige?

Det kan måske virke meget simpelt, men se det som en hjælp til konfirmander, der har svært ved at fastholde fokus og som et rygstød til dig selv, hvis forberedelsen er ved at køre ud ad en anden tangent, end du havde planlagt.

Dagsordenen signalerer, at du tager ansvar for, hvad I skal arbejde med.

Du sætter rammerne omkring dagens forberedelse.

Det er dig, der sikrer, at I når det, I skal nå.

Samtidig er det en god ide, hvis dagsordenen har et eller flere genkendelige elementer fra gang til gang (f.eks.: Der begyndes altid med opsamling og afsluttes med andagt). Det skaber forudsigelighed og tryghed.

Konfirmationsforberedelsen må gerne have noget næsten rituelt over sig; sin egen liturgi, om du vil.

Dagsordenen skal selvfølgelig have en vis grad af fleksibilitet: Du vil sikkert opleve, at konfirmanderne bruger mere/mindre tid på et element, end du havde forestillet sig, eller I kommer til at diskutere noget relevant som ikke lige stod på dagsordenen. Der kan således være forskellige faktorer, som medfører, at man må sadle om undervejs.

Samtidig fastholder dagsordenen den røde tråd; dagens tema og hvordan der skal arbejdes med det.

Slut gerne af med udblik til næste lektion: "Når vi mødes næste gang, skal vi arbejde med...".

Forventningsafstemning

Når du mødes med konfirmanderne til den første lektion, er det en god ide at sætte tid af til en gensidig forventningsafstemning.

Det tydeliggør relationen mellem konfirmanderne og dig. Du rammesætter, men de er med til at udfylde rammerne.

Forventningsafstemningen hjælper konfirmanderne med at føle sig set og hørt, og det gør det klart for konfirmanderne, at det er et fælles ansvar, at I får en god oplevelse med konfirmationsforberedelsen.

Gør det klart, at du har positive forventninger: Du har glædet dig til at være sammen med

konfirmanderne, og at du ser frem til den tid, I skal have med hinanden. Gør det samtidig klart, at det forudsætter, at I følger nogle regler, der gælder i konfirmandlokalet og i kirken.

Vær ikke bange for at stille krav til konfirmanderne, og vær gerne meget tydelig i dine forventninger til konfirmanderne. Undgå appellerende sprog som ”Skulle vi ikke...” og ”Synes I ikke det ville være en god ide” osv.

Tilstræb en balance mellem krav og varme!

Eksempel:

Jeg forventer, at I deltager aktivt i konfirmationsforberedelsen.

Jeg glæder mig til at høre, hvad I har at byde ind med og lære mere om jeres tanker og spørgsmål.

Jeg forventer, at I rækker hånden op, når I vil sige noget, og at I ikke afbryder jeres kammerater eller mig.

Jeg forventer, at I alle sammen er her frivilligt; det her er ikke skole, og hvis I undervejs beslutter, at I ikke vil deltage i forberedelsen på en positiv måde, er I frie til at gå hjem.

Det betyder selvfølgelig også, at jeg ikke gider bruge vores tid på hele tiden at skulle bede jer tie eller sidde stille. Det forventer jeg, at I godt kan finde ud af. Hvis I har problemer med det, så må I gerne komme og sige det til mig efter timen i dag, så vi kan lave aftaler, der gør det nemmere for jer (f.eks. om muligheden for at trække sig, holde en kort pause etc. – ideelt set er evt. udfordringer allerede afdækket ved indskrivningen).

Når I møder op til konfirmationsforberedelsen, vil jeg gerne have, at I hilser, når I kommer ind i rummet, det kan man f.eks. gøre ved at sige ”Hej!” - og tilsvarende, at I siger ”Tak for i dag”, når I går.

Når du har fortalt om dine forventninger, skal konfirmanderne selvfølgelig have mulighed for at komme til orde og tilslutte sig reglerne.

Her er det godt at have lidt snor at give af, så konfirmanderne kan få gennemført forskellige små justeringer i dine forventninger.

Det er vigtigt at få etableret følelsen af, at konfirmationsforberedelsen er et fælles projekt; at I indgår en fælles kontrakt for forløbet.

Som en naturlig konsekvens af det, er det nu konfirmandernes tur til at fortælle dig, hvad de forventer af den tid, de går til konfirmationsforberedelse og af dig som deres præst.

Det kan f.eks. laves som en tavlestafet, hvor konfirmanderne klister post-its på tavle el. whiteboard med deres forventninger og gode ideer. Alternativt kan man lade konfirmanderne skrive på vinduerne med vindues-tusser efter en brainstorm med en makker.

Det er vigtigt, at der er tid til at gennemgå alle konfirmandernes forventninger, uanset form, så de føler sig anerkendt og set. Der kan selvfølgelig være irrelevante eller useriøse forslag imellem, men gennemgå dem alligevel – og gør evt. klart, at det ikke er en forventning, du kan eller vil indfri.

Tag gerne et billede af tavlen/vinduerne, så du kan huske, hvad der er blevet skrevet senere i forløbet og til den afsluttende evaluering.

Vend gerne tilbage til forventningsafstemningen undervejs i forløbet:

Hvordan går det med de fælles regler?

Lever konfirmanderne op til dine forventninger?

Lever du op til konfirmandernes forventninger?

Hvordan kan vi justere, hvis vi skal justere?

Skriv gerne nogle hovedpunkter fra forventningsafstemningen ned på et stykke karton og hæng dem synligt i konfirmandlokalet. Det er altid godt at have noget synligt til at styrke opmærksomheden og

hukommelsen. Konfirmanderne husker næppe jeres indledende forventningsafstemning gennem hele forløbet, hvis den kun er ”inde i hovedet”. Konkretiser og synliggør!

Bordkort og bordopstilling

Det kan anbefales at lave bordkort til konfirmanderne før den første lektion.

Dels gør det det nemmere for dig selv i forhold til at lære deres navne at kende, dels har du markeret dig som ”vært” i rummet.

Stå gerne ved døren og byd indenfor: ”Velkommen til! Jeg har glædet mig til at se dig. Du kan finde ud af, hvor du skal sidde ved at kigge på bordkortene”.

Det er ”dit rum”, så selvfølgelig påtager du dig ansvaret for, hvor konfirmanderne skal sidde.

Konfirmanderne er glade for faste pladser, og har du knækket koden til en god bordplan, skal du selvfølgelig fastholde den. Alternativt må du prøve dig frem de første gange med forskellige pladser: Skal de sidde dreng-pige? Er der nogen, der kender hinanden i forvejen, som gerne skal/absolut ikke skal sidde sammen? Er der nogle, der har særlige udfordringer, der skal tages hensyn til osv.?

Bordopstillingen giver i nogle konfirmandlokaler sig selv: Hvis lokalet ikke er så stort, kan bordene ofte kun stå på en måde. Alligevel vil jeg anbefale, at man forsøger at stille bordene på en måde, hvor du – som præst – kan se alle konfirmanderne i øjnene under forberedelsen.

Det kan f.eks. være en amfiteater-opstilling eller evt. en hestesko, som du kan bevæge dig rundt i under forberedelsen.

Erfaringsmæssigt giver langbords-opstilling, hvor konfirmanderne sidder tæt overfor hinanden mere uro, mere fokus på ham/hende, der sidder overfor end på forberedelsen. Det samme gælder, hvis bordene er opstillet i grupper; her vil nogle af konfirmanderne sidde med ryggen eller siden til dig, og det stjæler selvfølgelig opmærksomheden fra dig.

Er der for mange stole i lokalet, stables de i et hjørne - eller tages som minimum ned fra bordene, hvis de er sat op.

Der signalerer ligegyldighed og manglende forberedelse, hvis du ikke tager ansvar for rummet og den atmosfære, konfirmanderne kommer til.

Konfirmanderne skal føle sig ventet, velkomne og set – både med bordkort og en god plads i et hyggeligt rum.

Opbygning af lektionen

Under dagsorden kan du se, at det anbefales at have genkendelige elementer fra lektion til lektion for at skabe tryghed og forudsigelighed.

Konfirmationsforberedelsen må gerne have sin egen ”liturgi”, f. eks med en rituel indledning og afslutning.

Det kan f.eks. være en andagt i kirken, lystænding, håndtryk, at sidde i en rundkreds og høre om dagens tema, dagens salme el. lignende.

A. Formål

Inden jeg forbereder dagens lektion, formulerer jeg altid et formål for den ud fra mit overordnede formål for forberedelsen.

Det gør det nemmere at vurdere, hvordan min forberedelse fungerer ved den efterfølgende evaluering: Hvad lykkes godt/mindre godt? Hvor meget af undervisningsformålet blev rent faktisk realiseret i dag? I hvor høj grad lykkedes det at have mit overordnede formål for øje i dagens lektion?

B. Læringsstile

Der er flere forskellige teorier om, hvordan vi lærer, f.eks. har der længe været talt om forskellige læringsstile. Det kan meget nemt blive meget mekanisk, for vi har alle hver vores unikke "læringsprofil". Når jeg alligevel har valgt at tage det med her, er det fordi, det kan være et redskab, der styrker dit blik for variation og for at inddrage de forskellige sanser i din konfirmationsforberedelse.

I forløbet herunder er følgende fire læringsstile en del af lektionen:

Det visuelle: At bruge øjnene (Kort om Gud)

Det auditive: At bruge ørerne (Bibelfortælling, musik, samtale)

Det taktile: At bruge hænderne (Tegn skabelsen)

Det kinæstetiske: At bruge kroppen (Velsignelsen, Ja-Nej-Ved ikke)

C. Sekvensering og variation

En anden ting, du skal være opmærksom på i din opbygning af lektionen, er sekvensering og variation. Det kommer sandsynligvis ikke som en overraskelse for nogen, men lad det alligevel være sagt højt og tydeligt her: Konfirmanderne kan ikke koncentrere sig i 90 minutter, som er den typiske lektionslængde.

Der er lavet flere forskellige undersøgelser af, hvor længe man kan koncentrere sig. Der er forskel på alder, men også på køn. Børn og unge kan koncentrere sig kortere tid end voksne, og drenge kortere tid end piger.

Derudover er der på ethvert hold børn med forskellige opmærksomhedsforstyrrelser (Se mere under "Særlige hensyn"), hvor det er helt andre intervaller, fokus kan fastholdes i.

Endelig er der også forskel på konfirmandernes koncentrations-niveau alt efter, om du har et morgen- eller eftermiddags-hold. Om morgenen kan konfirmanderne være trætte, men der er mere "tabula rasa" – og dermed plads til ny viden end om eftermiddagen, hvor konfirmanderne kommer direkte fra en lang skoledag med mange indtryk.

De præster, der har begge slags hold, kan ikke bare gentage den samme lektion om eftermiddagen, som de har haft om morgenen. Der skal tilpasning til; måske skal der byttes om på rækkefølgen af elementer: Om morgenen vil der typisk være brug for at sætte gang i konfirmanderne, mens der om eftermiddagen typisk vil være behov for at skabe ro og drosle ned, før man kan gå i gang.

Det er selvfølgelig en udfordring, men den kan, til dels, imødegås ved en afvekslende undervisning, der er bygget op af en række forskellige blokke/sekvenser.

Hvis du skeler til de forskellige læringsstile, er du allerede godt hjulpet i forhold til variation, men det handler også om at veksle mellem undervisning i plenum, makker-arbejde og individuelle opgaver. Erfaringsmæssigt mister konfirmanderne koncentrationen efter 5-10 minutter, og derfor kan det anbefales at opbygge konfirmationsforberedelsen i blokke af den længde.

Det betyder ikke, at du skal springe afsted fra det ene til det andet, men det betyder, at du skal være bevidst om, hvornår fokus ryger hos konfirmanderne, så du kan gå videre til den næste blok. Lav gerne så mange "stoppesteder" som muligt i din undervisning, så konfirmanderne har mulighed for "at stå på" igen.

D. Pause og forplejning

Er der behov for en egentlig pause, kan walk-and-talk anbefales, hvor konfirmanderne kan bevæge sig, mens de snakker om forskellige, relevante spørgsmål.

Alternativt kan du gå en tur med konfirmanderne, hvis du kan mærke, at de er trætte. I bedste fald giver det også en mulighed at snakke med konfirmander, der måske ikke siger så meget i konfirmandlokalet – hvis ikke giver det i hvert fald konfirmanderne et billede af, at du ser dem og indretter dig efter dagsformen.

Om konfirmanderne skal have noget at spise i forbindelse med konfirmationsforbedelsen, særligt hvis den ligger om eftermiddagen, kan diskuteres: Spørg gerne ind til, hvornår konfirmanderne sidst har fået noget at spise ved den indledende forventningsafstemning for at afdække behovet.

Skal konfirmanderne have noget spise, anbefales det, at det enten foregår lige før lektionen begynder, eller lige efter lektionen slutter. Lægges ”spisepausen” i midten, vil det erfaringsmæssigt skabe distraktion og spørgsmål: Hvornår skal vi have juice? Hvornår skal vi spise? Skal vi ikke snart have frugt?

Spisesituationen kan evt. ritualiseres med bordvers, man venter til alle har fået og/eller servering for ens nabo ved bordet.

Er konfirmanderne meget sultne, når de kommer, er det selvfølgelig fornuftigt, at I starter med at spise. I den forbindelse vil jeg foreslå, at man serverer det samme hver gang, og at man grundigt overvejer, om det skal være kage og sukkerholdige snacks. Er konfirmanderne høje på sukker, inden timen går i gang, er det klart, at de er mere urolige og mindre fokuserede.

Rugbrødsmadder og frugt er umiddelbart mere kedeligt, men giver mere stabil energi og mætter de konfirmander, som virkelig er sultne.

E. Eksempel på en lektion

Herunder kan du se opbygning af en lektion om identitet til inspiration. De elementer, der er med fed skrift, er tilbagevendende elementer, som vil være at finde i alle mine lektioner.

Eksempel:

Tema: Identitet – Hvem er jeg, og hvem er Gud (2. lektion i forløbet)

Undervisningsformål for dagens lektion: At konfirmanderne får kendskab til de skabelsesberetninger.

At konfirmanderne må få en oplevelse af, at deres historie er indfældet i en større historie.

At konfirmanderne må få en forståelse for, at Gud elsker dem som de er – og kan rumme dem med deres tro og tvivl.

1. Gennemgang af dagsorden og opsamling fra sidste gang.

2. Kirken: Andagt (salme, Bibelfortælling, Trosbekendelse, Fadervor, afslapning, velsignelse)

Salme: 15 – Op al den ting, som Gud har gjort

Skabelsesberetning 2 og Syndefaldet som bibliolog (se forklaring på metoden under ”Øvelser”)

Trosbekendelse

Fadervor

Afslapning på hver sin kirkebænk.

Intro: Du er skabt i Guds billede. Hver en lille del af dig, er villet og elsket af Gud. Ligesom det gælder for ham eller hende, der ligger på bænken foran dig og bagved dig. Lige nu -i dette øjeblik- er du omfavnet af Guds kærlighed. Det kan du stole på. Det kan du være i. Det kan du hvile i. – Afslappende musik af 3-4 minutters varighed

Velsignelse – Cirkel omkring døbefonten, hvor alle holder hinanden i hænderne. Præsten lyser velsignelsen og sender velsignelsen videre ud i cirklen ved at trykke den konfirmand, der står til venstre

i hånden. Velsignelsen sendes, via håndtryk, hele vejen rundt i cirklen, indtil den ender hos præsten igen.

3. Ja- Nej – Ved ikke (Tre hjørner)

Konfirmanderne hører en række påstande og skal derefter positionere sig i rummet, alt efter om de siger ”Ja”, ”Nej” eller ”Ved ikke” til påstanden.

Jeg tror Gud findes.

Jeg tror, at videnskaben kan forklare alting.

Jeg tror, at Gud er i naturen som en særlig kraft eller energi.

Jeg tror, at Gud elsker mig.

Jeg tror, at Gud er ligeglad med, hvad jeg går og laver.

Jeg tror, at Gud bestemmer alt, hvad der sker i verden

Jeg tror, mit liv er en del af Guds store plan.

Jeg tror, at jeg er god nok, som jeg er.

Jeg tror, at Bibelen er en god historie, men den er ikke vigtig for, hvordan jeg lever mit liv.

Jeg tror, at alle mennesker har værdi.

Jeg tror, at nogle mennesker har mere værdi end andre.

Diskuter de forskellige positioner og holdninger. Vær opmærksom på, at ikke alle har lyst til at udtale sig i plenum.

4. Tegn Skabelsen

Læs nu den første skabelsesberetning højt for konfirmanderne – gerne fra en Børnebibel.

Rul papirrulle ud på gulvet og lad nu konfirmanderne tegne det, de har hørt. Lad dem bagefter ”tegne sig selv ind i historien” med deres familie, venner og ting, de går op i.

Gå rundt undervejs og tal med konfirmanderne om, hvad de tegner.

Efterfølgende hænges ”Skabelsen” op i konfirmandlokalet.

5. Kort om Gud – Makker-arbejde: Snak to og to om de forskellige Guds billeder, I kan se på kortene, og som alle stammer fra Bibelen. Vælg 5 billeder, I godt kan lide. Vælg 5 billeder, I ikke kan lide.

6. Afslutning

Præsten samler op på dagens tema, gør opmærksom på kommende gudstjenester i kirken og fortæller om, hvad der skal laves næste gang.

Evt: Spørgsmål til Walk-and-Talk, hvis nødvendigt med pause undervejs:

Hvad betyder det at være skabt i Guds billede?

Hvordan ligner du Gud?

Hvordan er du forskellig fra Gud?

Hvad betyder det for Gud, at han har skabt mennesker i sit billede?

Forskellige rum

I konfirmationsforberedelsen kan det anbefales at skifte mellem flere forskellige rum, både for at skabe variation og udnytte de forskellige rums muligheder.

Det er oplagt at bruge kirken, hvis den er i nærheden.

Kirkens rum maner til ro og eftertænkksomhed, og konfirmanderne er generelt nysgerrige i forhold til kirken og dens indretning: Det er en klassiker, men stadig populært at gå i kirketårnet, på

prædikestolen, op til orglet etc.

Jo mere du kan introducere det særlige rum, som kirken er, desto bedre: For det første kan det hjælpe konfirmanderne til at være trygge i kirkerummet, når de kommer til gudstjeneste. For det andet kan kirkerummets indretning understøtte undervisningen, f.eks. får lektioner om dåb en ekstra dimension, når man rent fysisk står omkring døbefonten, ligesom en lektion om nadver giver mere mening, når man knæler omkring alteret.

Rummet giver en håndgribelighed, noget konkret og taktilt, som er en gave til din undervisning.

Det er selvfølgelig ikke alle, der har konfirmationsforberedelse i umiddelbar nærhed af kirken, og konfirmandlokaler findes i alle mulige og umulige størrelser og indretninger. Nogle præster har meget lidt plads og tilsvarende få muligheder for at ændre indretning.

Alligevel: Kan du ikke komme i kirken med dine konfirmander er det en god ide at skabe et andagts-rum i konfirmandstuen, f.eks. med stole/puder i en rundkreds, levende lys og et krucifiks el. lignende til at samle opmærksomheden.

Er der slet ingen mulighed for fleksibilitet i rummet, kan du have en kurv stående med lys, som deles ud på bordene for at markere, at I bevæger jer fra et undervisningsrum til et andagts-rum.

Endelig kan det anbefales at gå udenfor med konfirmanderne, hvor dette er muligt.

Du kan lave egentlige bibelhistoriske vandringer med dine konfirmander, hvor du f.eks. fortæller om Peters fiskedræt ved en lokal sø, om Bjergprædikenen på en høj bakke eller om bespisningsunderet på en græsmark, men du kan også bare gå en tur med dine konfirmander: Man taler godt, når man går sammen, og har du et eftermiddagshold er det ofte tiltrængt med bevægelse og frisk luft til hjernen efter en lang skoledag (se "Pause og forplejning").

Kommunikation

Kommunikationen mellem dig og konfirmanderne er afgørende for konfirmationsforberedelsen, og derfor er det vigtigt, at du er opmærksom på, hvordan du kommunikerer både verbalt, ekstra-verbalt og non-verbalt.

Den verbale kommunikation er det, du rent faktisk siger.

Den ekstra-verbale kommunikation er måden, du siger det på, f.eks. toneleje, taletempo, om du taler højt eller lavt, hurtigt eller langsomt, og hvilke ord, du betoner.

Den non-verbale kommunikation er dit kropssprog, f.eks. dit ansigtsudtryk, gestik, øjenkontakt og din postur i rummet.

Det dur ikke, hvis du siger ét, men med din krop eller dit tonefald udtrykker noget helt andet, så det er værd at tænke over, hvordan du agerer:

Gå meget gerne ned i øjenhøjde med konfirmanderne, når du taler med dem enkeltvis ved bordene – sid på hug eller lignende.

Kig konfirmanderne i øjnene, når du taler til dem. Søg øjenkontakt, men respekter hvis konfirmanden ikke har lyst til at fastholde øjenkontakt.

Tal i et roligt tempo, og vær bevidst om ikke at tale for hurtigt eller med alt for mange ord, når du er usikker eller nervøs.

Gem ikke din krop væk bag en pult eller et bord: Gør dig selv tryk og aflæselig for konfirmanderne.

Bevæg dig gerne rundt i rummet.

Fortæl tydeligt og umisforståeligt, hvor dine grænser går.

Brug gerne tilbagevendende markører, så konfirmanderne ved, hvad de betyder: Det kunne f.eks. være

ikke-verbale markører som knips eller klap, eller sproglige markører, f.eks. ”Nu vil jeg bede om jeres opmærksomhed” eller ”I skal lige tjekke ind her oppe hos mig”.

Respekter den enkelte konfirmands ”space” i lokalet.

En del af kommunikationen mellem konfirmanderne og dig handler om din spørgeteknik:

Vil du gerne invitere til diskussion og udveksling af synspunkter, kan du bruge åbne spørgsmål, der ikke bare kan besvares med ja/nej

Vil du gerne kontrollere, om konfirmanderne er med, kan du bruge mere lukkede eller afklarende spørgsmål.

Brug gerne autentiske spørgsmål: Altså spørgsmål, hvor du som præst, ikke kender svaret selv, men undrer dig og leder efter et muligt svar sammen med konfirmanderne.

Husk kun at stille et spørgsmål af gangen, og reformuler spørgsmålet, hvis konfirmanderne ikke forstår det i første omgang. Indrøm gerne, hvis du har formuleret dig uklart eller knudret.

Sidst men ikke mindst, skal du turde blive i pausen efter et spørgsmål, så konfirmanderne får mulighed for at tænke sig om, inden de svarer. Stilhed er ikke altid udtryk for stilstand.

Klasserumsledelse

Klasserumsledelse eller klasseledelse er et bredt begreb, som også er en implicit del af mange andre punkter her på siden.

Klasseledelse er samtidig det som de fleste præster peger på som udfordrende og svært i konfirmationsforberedelsen.

Klasseledelse er betegnelsen for alle de handlinger, du foretager dig igennem konfirmationsforberedelsen i din bestræbelse på at udvikle og danne konfirmanderne, både fagligt og socialt.

Det handler om gode relationer, tydelighed og autenticitet, balance mellem kontrol og involvering, samt etablering af et godt læringsmiljø og fravær af forstyrrende uro.

– Og det er jo i virkeligheden slet ikke så lidt!

A. Relationsopbygning

Der er allerede sagt meget om relationer under punktet ”Relationsopbygning eller kundskabsformidling?” - og det kan ikke understreges nok, hvor vigtigt det er at give sig tid til relationsopbygning, da læringen foregår igennem relationer og er grundlaget for en vellykket konfirmationsforberedelse.

Står du tøvende overfor opgaven med at opbygge relationer til konfirmanderne, vil jeg anbefale, at du begynder med at sætte tid af til at I kan lære hinanden at kende i den første lektion, f.eks. efter den indledende forventningsafstemning.

Brug derefter gerne 5-10 minutter af hver lektion til at spørge nysgerrigt ind til konfirmandernes liv, erfaringer og drømme for fremtiden; allerhelst selvfølgelig, hvis det kan knytte an til dagens tema.

Eksempler:

Du kan bede konfirmanderne skrive et anonymt brev til dig, hvor de fortæller om deres liv og familie.

Du kan spørge konfirmanderne om måltider, de har oplevet som gode/dårlige, og hvad der gjorde dem hhv. gode og dårlige, når I taler om nadveren.

Du kan bede konfirmanderne medbringe en ting hjemmefra, der fortæller noget om Gud.

Du kan spørge ind til, om de har oplevet, at det kan være svært at overholde de aftaler, de har lavet med deres forældre eller med venner, når I taler om etik eller de ti bud.

Du kan bede konfirmanderne give eksempler fra deres hverdag på, hvordan man kan elske sin næste.

Konfirmationsforberedelsen skal i det hele taget tænkes sammen med konfirmandernes livsverden, så den er relevant og medinddragende.

Falder det dig ikke naturligt at vise nysgerrighed eller interesse for konfirmanderne, vil jeg foreslå, at du er endnu mere bevidst om at tænke det ind i den tid, I har med hinanden – og så gælder det gode, gamle ord ”Fake it till you make it” også her.

Det er en god ide at hilse på hver enkelt konfirmand med navns nævnelse og evt. håndtryk, når de møder op, og tilsvarende at sige farvel og tak for i dag til hver enkelt, når I skilles.

Her skal man selvfølgelig have blik for hver enkelt konfirmands behov; nogle har brug for opmærksomheden i det øjeblik, de træder ind ad døren, mens andre hellere vil ankomme roligt og diskret finde sin plads uden at påkalde sig særskilt opmærksomhed.

Alle konfirmander har brug for anerkendelse for lige præcis den, de er, og det er derfor vigtigt at kunne differentiere imellem forskellige behov, fremfor at insistere på ”one size fits all” med f.eks. et obligatorisk håndtryk.

Det er vigtigt, at du møder op i god tid inden forberedelsen og blive ”hængende” lidt bagefter; her stiller du dig til rådighed som samtalepartner for den enkelte konfirmand, der måske har et eller andet, de gerne vil fortælle dig eller snakke med dig om.

Ved at møde op, før undervisningen begynder, markerer du også ro og ansvarlighed overfor konfirmanderne: Du har helt styr på det, der skal ske.

Modsat kan det at komme styrtende i sidste øjeblik medføre, at din travlhed og stress forplanter sig til konfirmanderne, så de bliver urolige: Når præsten ikke møder op i god tid, behøver jeg heller ikke at sidde på min plads eller tie stille, når vi begynder.

Jeg er klar over, at der kan være situationer, hvor du er spidsbelastet tidsmæssigt, men gør det, som udgangspunkt til en regel af møde i god tid, også for din egen skyld: Det er rart at lande i rummet, inden I går i gang.

B. Tydelighed

Når du har konfirmationsforberedelse, er det dig, der er den!

Du rammesætter undervisningen, du har ansvaret for, hvad der foregår, og konfirmanderne forventer, at du ”griber rummet” og holder den røde tråd på trods af evt. forstyrrelser undervejs.

Relationen mellem præst og konfirmander skulle gerne være præget af tillid og tryghed, men det forudsætter en klar rollefordeling, som både du og konfirmanderne er indforstået med, se afsnittet ”Forventningsafstemning” for uddybning.

Relationen mellem dig og konfirmanderne er asymmetrisk; magten og ansvaret er ikke ligeligt fordelt. Det betyder, at dit ansvar for fællesskabet er større end konfirmandernes, og at du, fordi du har mere magt, skylder at være tydelig i din ledelse af konfirmationsforberedelsen og i omsorgen for fællesskabet.

Gør den røde tråd synlig for konfirmanderne ved at sætte ord på, hvad I skal lave, inden I gør det (se ”Dagsorden”), mens I gør det med opsamling af vigtige pointer og afklarende og/eller kontrol-

spørgsmål, og efter I har gjort det med udblik til, hvor I nu er på vej hen og hvorfor (se afsnit om "Formål").

C. Autenticitet

Det er afgørende for klasseledelsen, at både du som præst og indholdet af forberedelsen/undervisningen opleves som autentisk af konfirmanderne.

Du skal, kort sagt, stå på mål for det, du siger og gør!

Det, du skal formidle i konfirmationsforberedelsen, er en hjertesag for dig, og det må konfirmanderne gerne kunne mærke. Begejstring og engagement smitter...nogle gange! Andre gange er det tungt at få konfirmanderne op i gear, men det er helt umuligt, hvis du ikke selv føler, at det du kommer med, er væsentligt at fortælle om.

Som præst skal du ikke være bange for at være personlig, men du skal undgå at blive privat.

Konfirmanderne vil gerne høre, hvordan dagens tema angår dig som præst og medmenneske.

Konfirmanderne bliver trætte af at høre om, "dengang du var ung" og at "du godt kan huske, hvordan det er at være ung". Det er muligt, at det er sandt. Men hvis det er, kan du sikkert også godt huske, hvordan det føltes, når en voksen sagde det til dig!

Generelt lytter konfirmanderne mere til det personlige vidnesbyrd end den akademisk formidlede viden.

Der er meget vundet ved at turde inddrage sig selv, evt. knytte små selvoplevede anekdoter til dagens tema; det kunne f.eks. være at fortælle om egne erfaringer med bøn, der bliver besvaret/ikke bliver besvaret, eller at fortælle om, hvordan du engang stod i et etisk dilemma, der binder an til det dobbelte kærlighedsbud.

En autentisk undervisning er relevant for konfirmandernes liv og erfaringsverden. Den knytter til ved virkelige spørgsmål eller problemer, som konfirmanderne kan relatere til på deres alderstrin og abstraktionsniveau.

D. Balance mellem kontrol og involvering

Du er som præst en autoritet i konfirmationsforberedelsen. Det behøver ikke at betyde, at din undervisning er autoritær, men den må gerne være autoritativ.

Den autoritære underviser kræver blind lydighed og fastholder magten uden dialog, evt. med brug af trusler om straf. Her er kun krav og ingen varme.

Den autoritative underviser sætter faste rammer, men er lydhør og forklarer og begrundet beslutninger. Her er krav balanceret med varme.

Det skaber tryghed for konfirmanderne, at du har kontrol over situationen, og at du påtager dig ansvaret for den situation, I sammen befinder jer i.

I hvor høj eller lav grad, du vil styre undervisningen, er op til dig; ideelt set er der en balance mellem kontrol og involvering.

Der vil sikkert være forskelle fra hold til hold, og fra morgen- til eftermiddags-hold, i forhold til hvor balancepunktet ligger. Uanset er det op til dig at skabe en passende balance, hvor konfirmanderne både oplever, at du har noget meningsfuldt at sige, og at de kan komme til orde på forskellig vis.

For høj styring medfører passive konfirmander, der melder sig ud mentalt.

Konfirmanderne føler, at de er uden indflydelse, hvad de også er, og derfor opgiver de at følge med i

undervisningen.

Det kan have flere forskellige udtryk: Fjernt blik, hovedet på bordet/armene, kigge ud ad vinduet, vippe på stolen, uroskabende adfærd, forstyrrelse af undervisningen.

Nogle præster synes, at deres undervisning er vellykket, hvis blot konfirmanderne tier stille, mens de taler. Men det er ikke vellykket klasseledelse at tale konfirmanderne ned under gulvbrædderne, og det er ikke gennemtænkt i forhold til konfirmandernes udbytte af undervisningen.

For lav styring medfører rådvilde konfirmander, der ikke ved, hvad de skal eller hvorfor.

Konfirmanderne er ikke i en alder, hvor de kognitivt "selv kan finde ud af det". De har brug for klar og præcis instruktion og vejledning.

For lav styring ender ofte i kaos: Nogle konfirmander forsøger at lave en øvelse, andre sidder og råber på præstens hjælp, atter andre er ved at tegne en kat på tavlen, og nede bagved sidder to og prøver at overleve i et, for dem, fuldstændigt uoverskueligt sanses-bombardement af lyde og indtryk.

Nogle præster hævder at trives i kaos. Det er muligt, men det gør de fleste konfirmander ikke!

Selvfølgelig skal I, helt overordnet, have aftalt nogle spilleregler for opførslen i

konfirmationsforberedelsen (se "Forventningsafstemning"), men også i den enkelte lektion er det vigtigt at kridte banen op, så konfirmanderne ved, hvad der forventes af dem, og hvad de kan forvente af dig.

Brug gerne tilbagevendende markører eller aftalte signaler til at skabe opmærksomhed.

Det sker for alle, at fokus ryger indimellem. Det i sig selv er ikke noget problem; problemet er, hvis man ikke kan samle fokus igen og overtage styringen, når der er behov for det. Der sker også for os alle indimellem, så vis overbærenhed og tålmodighed både med konfirmanderne og dig selv: Alt er ikke tabt på gulvet, fordi en enkelt lektion går op i hat og briller!

E. Etablering af et godt læringsmiljø uden forstyrrende uro

Både præst og konfirmander har ansvar for at få etableret et godt læringsmiljø: Et rum, det er rart at være i, hvor alle føler sig trygge og gør sig umage.

Det er vigtigt at få italesat det fælles ansvar fra begyndelsen af konfirmationsforberedelsen, og det bør være en eksplicit del af forventningsafstemningen.

Derudover er der selvfølgelig andre faktorer, der også spiller ind på et godt læringsmiljø, og som præsten har ansvaret for/skal være opmærksom på:

Konfirmandlokalets indretning:

Kan du se alle, og kan alle se dig?

Sidder alle på en ordentlig stol?

Er der mulighed for at skabe flere forskellige rum i rummet (se "Forskellige rum")?

Indeklimaet:

Er der frisk luft og en passende temperatur?

Er der tilstrækkeligt lys/ikke for meget lys?

Energiniveau:

Har konfirmanderne brug for bevægelse?

Er de trætte eller overstimulerede?

Er de sultne etc.?

Støj:

Er der undervisning eller møder i tilstødende lokaler, der distraherer konfirmanderne?

Den sociale dynamik:

Er der særlige grupperinger, ulmende konflikter eller lignende, der skal tages hensyn til?

Det kan selvfølgelig være svært at have det fulde overblik over, særligt i begyndelsen af forløbet, men det er en igangværende proces at etablere et godt læringsmiljø; og der kan justeres undervejs.

Konfirmanderne er ikke i en position, hvor de selv kan tage ansvar for gruppesammensætning, og det er vigtigt, at du som præst tager dette ansvar på dig, så de konfirmander, der er socialt pressede, ikke bliver udstillet yderligere.

Særlige hensyn:

Er der konfirmander, som der skal tages særligt hensyn til i forberedelsen i forhold til placering i lokalet, læsevanskeligheder, individuelle aftaler, mulighed for pauser el. lignende? (se "Særlige hensyn").

Kirkegang

En del af konfirmationsforberedelsen er også, at konfirmanderne går i kirke og bliver fortrolige med Folkekirkens gudstjeneste.

Det er forskelligt fra sted til sted, hvilke forventninger man har til deltagelse. Uanset hvad er det godt, at du som præst har gjort dig klart, hvad du forventer af konfirmanderne i forhold til kirkegang, inden I mødes første gang, så det kan være en del af jeres fælles forventningsafstemning.

Om du vil sætte et bestemt antal gudstjenester som mål er op til dig.

Uanset hvad er det vigtigt at lægge vægt på, at konfirmanderne føler sig velkomne og inkluderede i fællesskabet, når de kommer i kirken.

Det kan f.eks. gøres ved at engagere "kirkeværter"; rutinerede medlemmer af menigheden, som tager imod konfirmanderne i kirkedøren og sætter sig sammen med dem i kirken og hjælper dem undervejs. Man kan evt. lave små husbesøg, hvor konfirmanderne kommer på besøg hjemme hos "kirkeværterne" i begyndelsen af forløbet, så de kender lidt til hinanden, inden det mødes i kirken.

Det kan også være en god ide at give konfirmanderne opgaver i gudstjenesten: De kan bede indgangs- eller udgangsbøn, de kan hjælpe med at dele brød ud ved nadveren og hælde dåbsvand op ved dåben, de kan komme med input til kirkebøn og prædiken, de kan sætte salmenumre op og tænde lys inden gudstjenesten, ligesom de kan hjælpe med oprydningen efter gudstjenesten.

Hvordan og om du vil tjekke op på konfirmandernes kirkegang, er din beslutning.

Nogle præster spørger i forbindelse med navneopråb ved lektionens begyndelse, nogle har et klippekort, hvor konfirmanderne selv skriver op, når de har været i kirke, og atter andre vil gerne have tilsendt en sms fra konfirmanderne, når de har været i kirke.

Som i alt andet arbejde med konfirmanderne skal du overveje, hvad dit overordnede formål med konfirmationsforberedelsen er, og hvilken relation, du ønsker at opbygge til konfirmanderne.

Lad det skinne igennem, at du selvfølgelig stoler på, at konfirmanderne gør deres bedste for at komme regelmæssigt i kirke, og send dem gerne sms'er eller lignende omkring gudstjenester, der er særligt

relevante for dem.

For nogle konfirmander er det motiverende jævnlige at få at vide, hvor mange gange de har været i kirke, for andre er det demotiverende, så du kan henvise spørgsmål om dette til en evt. pause eller efter lektionen, så kun dem, der ønsker det får en opdatering.

På den måde bliver det heller ikke en konkurrence om, hvem der er "bedst" til at gå i kirke, ligesom der ikke er nogle, der bliver udstillet, hvis de ikke er kommet afsted.

Øvelser

Herunder forklares en række øvelser, blandt andet dem, der er anvendt i eksemplerne her på siden. Det er på ingen måde et udtømmende katalog, men blot afprøvede eksempler til inspiration og videreudvikling af egen praksis.

A. Bibliolog

Begrebet bibliolog dækker over en metode og arbejdsform, hvor man som gruppe går i dialog med Bibelen.

Hensigten med at anvende bibliologen i konfirmationsforberedelsen er, at man inddrager konfirmandernes tanker, ideer og følelser direkte i det bibelske univers. På den måde bliver de en del af den store fortælling, og deres erfaringer og tolkninger legitimeres som væsentlige og værd at høre på.

Der vælges et stykke fra Bibelen, og bibliologen forberedes, før konfirmanderne mødes.

Hvor vil man stoppe og stille spørgsmål?

Hvor er der mulighed for tyding? For at identificere/tage forskellige personers synsvinkler.

Ved bibliologens begyndelse sættes scenen kort, der gives den nødvendige baggrundsviden, hvorefter Bibelen åbnes og den bestemte tekstpassage læses op.

Undervejs stopper man på de forud udvalgte steder, hvor konfirmanderne nu bliver bedt om at identificere sig med en af de personer, som optræder i teksten, og der stilles et spørgsmål til deltagerne som værende denne person.

Eksempel:

Bibliolog over fortællingen om Zakæus (Luk 19, 1-10)

Baggrund: På Jesu tid var tolderne ikke nogen, man rigtig regnede for noget. De blev set skævt til, fordi de arbejdede for romerne, som havde besat landet, og der var også mange af dem, der krævede for meget ind i told. Penge, som de lagde i deres egne lommer. I dag skal vi høre om, hvad der skete en dag, hvor Jesus mødte en tolder, der hed Zakæus.

Og Jesus kom ind i Jeriko og gik gennem byen. Dér var der en mand, som hed Zakæus, han var overtolder, og han var rig.

- Nu er du Zakæus. Du er overtolder og har masser af penge. Hvordan går du rundt og har det?

Zakæus ville gerne se, hvem Jesus var, men kunne ikke for skaren, da han var lille af vækst. Så løb han i forvejen og klatrede op i et morbærfigentræ for at få ham at se, for han måtte komme den vej forbi.

- Du er igen Zakæus: Du har hørt, at Jesus kommer forbi, og nu sidder du oppe i et træ for at få ham at se. Hvorfor vil du så gerne have Jesus at se? Hvad har du hørt om ham, siden du gerne vil vide mere om ham?

Da Jesus kom til stedet, så han op og sagde: »Zakæus, skynd dig at komme ned! I dag skal jeg være gæst i dit hus.« Så skyndte han sig ned og tog glad imod ham.

- Zakæus, du sad i skjul deroppe i træet, troede du. Kunne se til lidt fra afstand, men nu har Jesus fået øje på dig, og han har endda inviteret sig selv på middag. Hvordan føler du i maven lige nu? Hvad tænker du?

Men alle, som så det, gav ondt af sig og sagde: »Han er gået ind som gæst hos en syndig mand.«

- Nu er du en af de andre, der står i skaren: Du kender godt ham tolderen Zakæus. Han er en rigtig snyder, der har krævet alt for meget ind i told. Han har mæsket sig for andres penge, og nu er Jesus gået ind for at spise hos ham. Hvad føler du?

Men Zakæus stod frem og sagde til Herren: »Se, Herre, halvdelen af, hvad jeg ejer, giver jeg til de fattige, og hvis jeg har presset penge af nogen, giver jeg det firedobbelt tilbage.«

- Du er igen Zakæus. Jesus har netop spist middag med dig, og nu står du frem og siger til ham, at du vil give fire gange tilbage det, du har taget – og at du derud over vil donere halvdelen af det du ejer til de fattige. Hvad tænker du i det øjeblik, Zakæus?

Hvorfor har du taget den beslutning?

- Nu er du Jesus. Du har lige spist en dejlig middag hos overtolderen Zakæus, og han har lige fortalt dig, at han vil lave nogle store forandringer i sit liv, blandt andet at han vil give halvdelen af alle sine penge væk. Hvad tænker du, Jesus? Hvad kunne du tænke dig at sige til Zakæus?

Da sagde Jesus om ham: »I dag er der kommet frelse til dette hus, fordi også han er en Abrahams søn. For Menneskesønnen er kommet for at opsøge og frelse det fortabte.«

Har man lyst til at svare som Zakæus, personen i skaren eller Jesus (alt efter hvad der er mulighed for), så svarer man efter tur og i jeg-form.

Alle har lov til at ytre sig, men ingen behøver, og ingen kan sige noget forkert, for der er mange forskellige svarmuligheder og nuancer.

Bibliologen holder sig inden for tekstens grænser.

Spørgsmålet til deltagerne kan derfor aldrig lyde, om Zakæus klatrer op i træet. For det siger teksten jo, at han gør.

Men teksten giver ingen forklaring på hans bevæggrunde, og her er det så legitimt at tyde, for vi ved ikke, hvad han har tænkt eller følt.

B. Quiz og byt

Konfirmanderne får udleveret en række spørgsmål om det tema, der arbejdes med.

Konfirmanderne bevæger sig rundt imellem hinanden og svarer på spørgsmålene med forskellige partnere.

Øvelsen er velegnet, både når man skal øve sig i noget, man allerede har gennemgået, altså en slags opsamling, eller når, man begynder på et nyt emne.

Øvelsens form sikrer, at alle konfirmander får taletid og giver dig mulighed for at cirkulere rundt mellem dem, hvilket giver dig et bedre overblik over elevernes viden og evt. ”huller”.

Trin 1: Konfirmanderne rejser sig, går rundt mellem hinanden og finder en partner

Trin 2: Konfirmand A stiller sit spørgsmål

Trin 3: Konfirmand B svarer

Trin 4: Konfirmand A hjælper (hvis det er kendt viden, der øves – er det mere en meningsudveksling springes dette trin over)

Trin 5: Konfirmand B stiller sit spørgsmål

Trin 6: Konfirmand A svarer

Trin 7: Konfirmand B hjælper eller roser (se trin 4)

Trin 8: Konfirmanderne bytter spørgsmål, siger farvel, finder en ny partner og starter igen fra trin 2.

C. Dilemma – Hvad mener du?

Metoden er særlig velegnet til temaer, hvor man ønsker, at konfirmanderne skal debattere og tage stilling: f.eks. undervisning i etiske spørgsmål, De Ti Bud og det dobbelte kærlighedsbud.

Dilemmaerne udfordrer eleverne både intellektuelt og følelsesmæssigt og lægger op til en kvalificeret diskussion om egen holdning.

Find selv på dilemmaer ud fra det givne tema, opstil valgmuligheder, og lad konfirmanderne diskutere dem to og to. Gør det klart, at der ikke er en rigtig løsning, men at det er spørgsmål, der kræver diskussion, og som ofte kan ses fra flere forskellige vinkler.

Saml evt. op i plenum, hvis der er behov for det, men overordnet gælder, at opsamling i plenum kun skal bruges, hvis der er opstået diskussioner, du vil knytte kommentarer til.

En gentagelse i plenum af, hvad man har diskuteret med sin makker, virker ofte demotiverende. Al læring foregår ikke i plenum.

Alternativt kan opsamlingen i plenum handle om, hvordan man har oplevet øvelsen, f.eks. ved hjælp af refleksionsspørgsmål:

Hvordan var det at blive tvunget til at tage stilling?

Hvordan var det, når din makker var enig/uenig i din mening?

Blev du overbevist af din makkers argumenter?

Der findes eksempel på dilemma-spørgsmål i materialet CON DIOS og på konfirmandcenter.dk, ligesom det er oplagt at inddrage aktuelle dilemmaer, som konfirmanderne måske har hørt om, f.eks. aktiv dødshjælp, grænserne for brug af kunstig intelligens, dødsstraf og organdonation.

D. Billedøvelse

At bruge billeder i konfirmationsforberedelsen kan ofte åbne en tekst eller et emne for konfirmanderne. De er ofte meget visuelt orienterede og afkoder billeder hurtigt og præcist.

Den øvelse, der beskrives her, er særlig anvendelig på narrative bibelfortællinger.

Man kan selv tage billeder, der kan bruges til formålet. Husk at få tilladelse til at bruge billedet i din konfirmationsforberedelse, hvis du tager portræt-billeder af andre. Alternativt man kan finde gode kvinde og mandeportrætter på konfirmandcenter.dk eller på pixabay.com, hvor billeder frit kan bruges.

Eksempel:

Læs eller genfortæl Mariæ Bebudelse (Luk 1,26-38)

Placer 20 kvindeportrætter på gulvet.

Herefter skal konfirmanderne reflektere over, hvilke udtryk Maria havde den dag, hun fik besøg af Gabriel.

Konfirmanderne går stille rundt imellem de forskellige ansigter og stiller sig ved det ansigt, som de synes passer bedst til Maria, da hun

- a. Først fik øje på Gabriel.*
- b. Havde hørt hvad Gabriel havde at sige til hende.*
- c. Fik besked om Elisabeths graviditet.*
- d. Accepterede Gabriels besked.*

Saml op i plenum efter hver runde (a,b,c,d).

Lad konfirmanderne sætte ord på, hvorfor de står ved præcis dette billede, for når de selv formulerer sig, går de ind i fortællingen og tolker den.

E. De fire hjørner

Præsten læser en påstand/ et spørgsmål op, som konfirmanderne skal tage stilling til.

Hvert hjørne i rummet repræsenterer en holdning: 1.hjørne: Enig

2.hjørne: Uenig

3.hjørne: I tvivl

4.hjørne: Åbent. Her kan konfirmanderne give deres eget svar på spørgsmålet.

Konfirmanderne får lidt betænkningstid efter hver påstand. Bed dem så beslutte sig for, hvilket hjørne de helst vil stå i. Tæl til tre og bed alle bevæge sig samtidig, så alle tager udgangspunkt i deres egen mening i stedet for at vente på at se, hvor de fleste stiller sig

Hvert hjørne får mulighed for at tale sammen i et par minutter, inden de fortæller om hjørnets holdning for hele gruppen.

I det åbne hjørne kan der være flere forskellige holdninger; her må enhver argumentere individuelt for sin mening.

Det er tilladt at skifte hjørne, hvis man bliver overbevist af andres argumenter undervejs.

Øvelsen styrker refleksionen hos konfirmanderne og kan skabe grobund for en god samtale, hvis konfirmanderne er trygge ved hinanden.

Øvelsen er ikke særlig velegnet, hvis holdet har det svært indbyrdes, og konfirmanderne ikke føler, at de åbent kan udtrykke deres meninger.

F. Meditation

Øvelsen indledes med genfortælling af en bibelsk fortælling.

Du skal øve dig på din fortælling inden lektionen – evt. skrive den ned, så du kan præsentere den i korte sætninger. Der må meget gerne være meditative gentagelser af pointer fra fortællingen. Fortællingens længde skal tilpasses til max.5 minutter, gerne mindre.

Imens ligger eller sidder konfirmanderne på hver deres kirkebænk og lytter til fortællingen.

Det er vigtigt, at der er ro, inden du begynder på din fortælling.

Er det svært at få ro, kan du indlede med afspilning af 2-3 minutters afslappende musik og bede konfirmanderne om at lukke øjnene imens.

Du kan evt. give hver konfirmand et krammekors, en Kristuskrans eller lign. til at fokusere opmærksomheden og skabe ro i kroppen.

Når fortællingen er afsluttet, fører du konfirmanderne igennem en kort meditation med lukkede øjne. Det kan være, at du fører konfirmanderne ind i en særlig scene fra fortælling og vækker deres sanser ved at beskrive, hvordan landskabet ser ud, hvilke lyde de kan høre, hvilke dufte der er i luften, hvordan det føles på lige præcis det sted og i den tid. Det kan være, at du gentager de meditative pointer fra fortællingen.

Det kan også være, at du fører konfirmanderne ind i en nutidig scene, hvor de kan opleve sanseindtryk, som de kender fra deres hverdag og binder det sammen med den bibelske fortællings budskab. Afslutningsvis fører du konfirmanderne tilbage til kirkebænken, lader dem vrikke med fingre og tæer, stække kroppen, blinke øjnene åben og lande i virkeligheden igen.

Øvelsen er med til at understrege kirkerummet som et sted, hvor man "bare" kan være og ikke skal præstere. Et sted med ro og langsomt tempo.

Samtidig kan meditationen, hvis den lægges i begyndelsen af lektionen, bidrage til stemningen og en rolig atmosfære.

Øvelsen kan dog også være udfordrende for konfirmander med opmærksomheds-udfordringer, og det er derfor vigtigt, at man kan improvisere den kortere, om nødvendigt.

Man kan også vælge at italesætte evt. udfordringer, før man står i dem, med positiv forventning: "Nu skal vi lave denne her øvelse sammen, og jeg er sikker på, at det kommer til at gå godt. Det kan være svært at ligge stille på bænken og bare lytte, men prøv alligevel."

Vælger man at bruge meditationen som en del af hver lektion, kan man gradvist forsøge at forlænge meditationen, efterhånden som konfirmanderne føler sig mere trygge ved situationen.

G. Bible journaling – Bibelsk dagbog

En god øvelse til at gøre Bibelen til konfirmandens egen bog og gøre bibellæsning taktil og personlig. Øvelsen er særligt velegnet, hvis konfirmanden får udleveret sin egen Bibel ved konfirmationsforberedelsens begyndelse, men man kan også sagtens lave fotokopier af de tekster, man vil bruge til Bible journaling.

Konfirmanderne kan f.eks. understrege vers, de særligt har bidt mærke i, skrive overskrifter, citater, tegne til fortællingen, der opsummerer, hvad der sker.

Bible journaling kan gribes an på flere måder:

Du kan læse en tekst fra Bibelen højt, som konfirmanderne efterfølgende illustrerer.

Konfirmanderne kan selv læse teksten. Det kræver, at du er klar over deres læsefærdigheder og kan sætte evt. ordblinde sammen med en læsemakker og illustrere undervejs eller efterfølgende.

Uanset hvad er det en god måde at fordybe sig i en tekst på; og det er i princippet fuldstændigt lige meget, om resultatet er æstetisk smukt, eller om det er på tændstiks-mand-niveau eller kun ord. Det afgørende er, at konfirmanderne får lov at lege med teksten og gøre den til deres egen.

Typisk husker man en fortælling bedre, hvis man har fået lov at tegne til den. Der sker noget, når ordene ikke bare kommer ind i hovedet, men også ud igennem armen og hænderne.

Undervisningsdagbog

Det er en god ide at skrive en undervisningsdagbog i forbindelse med konfirmationsforberedelsen for at huske oplevelser og erfaringer, som du kan drage nytte af fremadrettet.

Her kan du også notere "guldkorn" fra konfirmanderne til brug i prædikener, konfirmationstaler etc.

Du kan selvfølgelig indsamle erfaringer og indtryk fra konfirmationsforberedelsen på mange forskellige måder.

Ønsker du det lidt mere skematisk, kan du her se et eksempel på et skema, der kan udfyldes efter hver lektion for at reflektere over egen praksis.

Eksempel:

Dato:

Tema:

- 1. Hvad fungerede godt i dag? F.eks. stemningen, konkrete opgaver el. øvelser, deltagelse eller gode spørgsmål fra konfirmanderne.*
- 2. Hvad fungerede mindre godt eller slet ikke? F.eks. lektionens opbygning i forhold til konfirmandernes energiniveau, for højt eller for lavt niveau på konkrete opgaver el. øvelser.*
- 3. Hvad sagde eller signalerede konfirmanderne? F.eks. træthed, energi, modstand, åbenhed.*
- 4. Hvad vil jeg gøre anderledes næste gang? F.eks. sekvensering, metodevalg, variation, klasseledelse.*
- 5. Er der noget, jeg skal huske til næste gang, jeg skal have denne lektion med konfirmander? F.eks. kortere/længere tid til en opgave, flere eller færre aktiviteter, øvelser der ikke fungerer.*
- 6. Er der noget praktisk at huske? F.eks. materialeindkøb eller mangler til denne lektion, som kan være bedre næste år?*

Evaluering

Ved afslutningen af forløbet, er det en god ide at vende tilbage til forventningsafstemningen i plenum og evaluere:

1. Svarede forløbet til konfirmandernes forventninger: Hvad var godt? Hvad var mindre godt?
2. Svarede forløbet til dine forventninger: Hvad var godt? Hvad var mindre godt?
3. Hvad tager I med jer fra den tid, I har haft med hinanden?
4. Er det noget, der kan gøres bedre til næste år?
5. Hvis I skal give et godt råd til næste års konfirmander, hvad skal det så være?

Ønsker man en skriftlig og mere anonym evaluering fra konfirmanderne, er der her eksempel på et skema, konfirmanderne kan udfylde og aflevere til dig:

Eksempel:

Evaluerings-skema for konfirmander:

- 1. Hvordan har du oplevet undervisningen?*
- 2. Hvilke emner syntes du var mest spændende?*
- 3. Var der noget, du gerne ville have lært mere om?*
- 4. Var der noget, du synes skulle have været anderledes?*
- 4. Var der noget, du synes fungerede særlig godt – f.eks. en særlig øvelse, aktivitet, samtale, oplevelse?*
- 5. Hvordan oplevede du præstens måde at undervise og tale med jer på?*
- 6. Hvad har været det bedste ved at være konfirmand i XXX sogn/ved XXX kirke?*

Særlige hensyn

Denne introduktion beskæftiger sig ikke med det specialpædagogiske område.

Skal du have et konfirmandhold med konfirmander indenfor det specialpædagogiske område, vil jeg anbefale dig at kontakte den religionspædagogiske konsulent i Stiftet, som vil kunne vise dig videre til andre præster, der arbejder med dette område, ligesom der findes forskellige erfa-grupper og et landsdækkende netværk indenfor feltet.

FUV tilbyder også grundkurser i specialpædagogik, hvor man kan blive klædt fagligt på til denne opgave.

På alle konfirmandhold vil der sidde konfirmander, som der af den ene eller anden grund skal tages særligt hensyn til. De skal selvfølgelig rummes både fagligt og socialt, så vidt det overhovedet er muligt.

Enhver konfirmand er unik, og man er altid meget mere end en diagnose. Det er afgørende at få understreget, ikke mindst i det kristne fællesskab. Udgangspunktet må altid være, at enhver konfirmand er velkommen, men rammerne omkring den enkeltes konfirmandforberedelse kan selvfølgelig være forskellige.

Tag gerne en samtale i begyndelsen af forløbet, hvor I sammen, evt. også med forældre, klarlægger rammerne og indgår aftaler, som kan være med til at skabe et trygt og godt forløb. Det kan f.eks. være en aftale om at måtte trække sig undervejs i lektionen, aftale om at have et rum, hvor man kan sidde alene, aftale om flere pauser eller aftale om at få en opgave/aktivitet forklaret individuelt.

Generelt er faktorer som struktur, tydelighed og genkendelighed vigtige, uanset om det gælder konfirmander på autismespektret, konfirmander med forskellige opmærksomhedsforstyrrelser eller konfirmander med angst – eller bare konfirmander i bred forstand.

Det, der er nødvendigt for nogle, er godt for alle!

Om muligt er det en god ide at have en ekstra person som backup i forbindelse med konfirmationsforberedelsen, som særligt kan bruge tid sammen med de konfirmander, der har brug for det. Det kan f.eks. være en kirke- og kulturmedarbejder eller en frivillig med interesse for feltet.

Der kan være situationer, hvor en konfirmand ikke kan rummes på dit konfirmandhold.

Det er selvfølgelig altid en trist erfaring, men det er bedre at fokusere på egnede alternativer til den almindelige konfirmationsforberedelse end at fastholde en inklusion, der mislykkes for både den berørte og de øvrige konfirmander.

I de sidste år er skolevægring blevet et støt stigende problem, som vi også møder i forhold til konfirmationsforberedelsen.

Du har sandsynligvis hverken tid eller ressourcer til at undervise adskillige konfirmander hver for sig, så her handler det om det muliges kunst.

Forskellige hjemmeopgaver kan være med til at aflaste dig i forhold til ene-forløb, men selvfølgelig skal de være i kombination med møder hjemme eller i kirken. Det kan også være en god ide at lægge korte møder i forlængelse af gudstjenesten, hvis konfirmanden har mod på og mulighed for at møde op til den. Det kan godt være, at konfirmanden pt. ikke kan inkluderes på konfirmandholdet, men derfor kan man stadig inkluderes i menighedens fællesskab.

Skal du lave et forløb med ene-undervisning, vil jeg anbefale dig at søge inspiration på konfirmandcenter.dk, hvor der er gode overvejelser omkring den særlige opgave.

Slutteligt: Det er ikke et nederlag at bede om hjælp, når du har brug for det.

Det er et nederlag af lade hele forløbet lide under en eller flere konfirmanders adfærd; det får hverken de, du eller de andre konfirmander noget godt ud af.

Snak med kollegaer og provst om dine konfirmander, aftal evt. kollegasparring, kontakt din religionspædagogiske konsulent eller uddannelseskonsulent i Stiftet, hvis du har spørgsmål eller brug for hjælp.

Litteraturliste:

Herunder kan finde bøger og materialer, som jeg har været inspireret af her på siden:

Ahrenst, Stinna og Fårup, Johanne Marie Langkjær: Kirketræet – inkluderende konfirmationsforberedelse, Eksistensen 2024

Alenkær, Rasmus: Pædagogisk værtskab og uro i skolen, Dafolo 2023

Andersen, Kirsten M. og Sigurdsson, Laksmi: Religionsdidaktik i praksis – dannelse til religiøs myndighed, Eksistensen 2020

Bramstoft, Ane Ørgård og Thomsen, Iben Johanne: Guds ord – vores sprog, Eksistensen 2017

Brautsch, Annette Molin: Slap af i kirken, Eksistensen og Frederiksberg Provsti 2022

Heilesen, Lars Nymark, Kjems, Lena, Fårup, Johanne Langkjær og Ahrenst, Stinna (red.): På søndag, Eksistensen 2021

Kjær, Bjørg: Inkluderende pædagogik – God praksis og gode praktikere, Akademisk forlag 2010

Reftel, Johan og Kristina: Con Dios, elevhæfte, praktiske øvelser og lærervejledning 2006+2011